

Thomas Watson

Over de barmhartigheid Gods

De volgende eigenschap is Gods goedheid of barmhartigheid (genade). Barmhartigheid is het gevolg en de vrucht van Gods goedheid, Psalm 33:5. Dit is dus de volgende eigenschap: Gods goedheid of barmhartigheid. De geleerden onder de heidenen dachten dat zij hun god Jupiter twee gouden karaktereigenschappen gaven als zij hem betitelden met goed en groot. Beide eigenschappen ontmoeten elkaar in God: goedheid en grootheid, majesteit en barmhartigheid. God is *wezenlijk* goed in Zichzelf en Hij is goed *met betrekking* tot ons. Dit wordt in Psalm 119:68 samengevoegd: "Gij zijt goed en goeddoende." Deze goedheid in betrekking op ons is niets anders dan Zijn barmhartigheid, die een natuurlijke neiging in God is om Zich te ontfermen over degenen die in ellende verkeren en hen te hulp te komen.

I. Betreffende Gods barmhartigheid (genade) zal ik de volgende twaalf zaken noemen.

1. Het is het grote oogmerk van de Heilige Schrift om God als een barmhartig God voor te stellen. Dit is als een magneet om zondaars tot Hem te trekken. "HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig; lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid," enz, Exodus 34:6. Hier staan zes uitdrukkingen om Gods genade te laten blijken en maar één woord om Zijn rechtvaardigheid uit te drukken: "Die den schuldige geenszins onschuldig houdt."

Psalm 57:11 "Uw goedertierenheid is groot tot aan de hemelen", zie ook Psalm 108:5.

God wordt in Openbaring 4:13 voorgesteld als een Koning met een regenboog boven Zijn troon. De regenboog was het teken van barmhartigheid. In de Heilige Schrift wordt God meer voorgesteld in witte klederen van genade dan in klederen die in bloed gewenteld zijn; ook meer met Zijn gouden scepter dan met Zijn ijzeren roede.

2. God is meer geneigd tot genade dan tot toorn. Genade is Zijn liefste eigenschap, waarin Hij Zich het meest verlustigt, Micha 7:18. Het behaagt Hem genadig te zijn. "Voor een moeder is het zeer aangenaam als aan haar borsten gezogen wordt", zegt Chrysostomus; zo is het de Heere tot verlustiging als aan de borsten van Zijn genade wordt gezogen. "Grimmigheid is bij Mij niet", Jesaja 27:4; dat wil zeggen: "Ik verblijd Mij daarin niet." Strenge maatregelen moeten eerder van God afgedwongen worden, Hij bedroeft niet gewillig, Klaagliederen 3:33.

De bij produceert honing van nature, zij steekt alleen, als men haar lastig valt. Zo straft God pas als Hij het niet langer kan verdragen. "Zodat het de HEERE niet meer kon verdragen vanwege de boosheid uwer handelingen", Jeremia 44:22. Genade is in Gods rechterhand die Hij het meest gebruikt; straf opleggen wordt wel Zijn "vreemd werk" genoemd, Jesaja 28:21. Hij doet het niet vaak. Toen de HEERE de hoogmoed van een volk wilde afsnijden, staat er dat Hij een scheermes huurde, alsof Hij er Zelf geen had. "Te dien dage zal de HEERE door een gehoord

scheermes, afscheren ...", Jesaja 7:20. Hij is traag tot toorn, Psalm 103:8, 9, maar gaarne vergevende, Psalm 86:5.

3. Er is geen omstandigheid, of wij kunnen er genade in bespeuren. Toen de Kerk in ballingschap vertoefde, riep zij uit: "Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn", Klaagliederen 3:22. Geografen schrijven over Syracuse op Sicilië, dat dit zó gelegen is, dat de zon nooit uit het gezicht verdwenen is. In alle verdrukkingen kunnen wij enig zonlicht der genade opmerken. Dat uitwendige en inwendige moeite niet samengaan, is al genade.

4. Genade maakt alle andere eigenschappen van God aangenaam. Gods heiligheid zonder barmhartigheid en Zijn rechtvaardigheid zonder genade zouden vreselijk zijn. Toen het water bitter was en de Israëlieten het niet konden drinken, wierp Mozes een hout in het water en het werd zoet. Wat zouden de overige eigenschappen van God bitter en vreselijk zijn als de genade die niet zoet maakte! De genade maakt Gods macht gaande om ons te helpen, zij maakt dat Zijn rechtvaardigheid onze vriend wordt, zij zal onze twist twisten.

5. Gods genade is één van de schitterendste parels aan Zijn kroon; zij openbaart de Godheid als lieflijk en beminnelijk. Toen Mozes de HEERE vroeg: "Toon mij nu Uw heerlijkheid", antwoordde de HEERE hem: "Ik zal al Mijn goedheid voorbij uw aangezicht laten gaan, maar Ik zal genadig zijn", Exodus 33:19. Zijn genade is Zijn eer. Zijn heiligheid maakt Hem doorluchtig, Zijn genade vergevingsgezind.

6. Zelfs de slechtsten smaken nog iets van Zijn genade. Degenen die opstaan tegen Gods genade, proeven er toch iets van; de goddelozen ontvangen nog enkele kruimels van de genadetafel. "De HEERE is aan allen goed", Psalm 145:9. Vruchtbaarmakende dauwdruppels liggen zowel op de distel als op de roos. Het gebied waar de genade valt, is heel groot. Farao's hoofd was gekroond, hoewel zijn hart verhard was.

7. De genade die verbondsgewijze tot ons komt, is het aangenaamst. Het was genade dat God Israël regen wilde geven en spijs in overvloed, en vrede en overwinning op hun vijanden, Leviticus 26:4-6, maar het was nog groter genade dat God hun God wilde zijn, vers 12. Gezondheid te ontvangen is genade, maar Christus en de zaligheid te ontvangen is groter genade; dat is als de diamant in de ring, die een nog groter glinstering en schittering verspreidt.

8. Met de ene blijk van genade verbindt de HEERE Zich tot de volgende. De mensen redeneren als volgt: ik heb u al een gunst bewezen, val me nu dus niet meer lastig. Maar omdat God genade bewezen heeft, is Hij te meer bereid weer genade te bewijzen. Zijn genade in het verkiezen doet Hem rechtvaardigen, aannemen en verheerlijken; met de ene daad van genade verbindt Hij Zich tot meerdere. De liefde van ouders tot hun kinderen spoort hen steeds weer aan tot geven.

9. Alle ontferming over het schepsel is van Gods genade afkomstig en is slechts een druppel uit deze oceaan. De ontferming over en het medelijden van een moeder met haar kind is van God: Hij Die de melk in de borsten geeft, legt ook het medelijden in haar hart. God wordt wel genoemd: "de Vader der barmhartigheden", omdat Hij alle ontferming in de wereld voortbrengt, 2 Korinthe 1:3. Als God dus elke ontferming in het schepsel werkt, hoeveel barmhartigheid moet er dan wel in Hem zijn Die de Vader der barmhartigheden is!

10. Aangezien Gods genade Zijn kinderen gelukkig maakt, moest die hen zeker nederig maken. Genade is niet de vrucht van onze goedheid, maar de vrucht van Gods goedheid. Genade is een aalmoes die God schenkt. Degenen die van de aalmoezen van Gods genade leven, hebben geen reden om hoogmoedig te zijn. "Ben ik rechtvaardig, ik zal mijn hoofd niet opheffen", Job 10:15. Al mijn gerechtigheid is een gevolg van Gods genade; daarom zal ik nederig zijn en zal mijn hoofd niet opheffen.

11. Genade stelt de onmiddellijke uitvoering van Gods rechtvaardigheid uit. Zondaren verwekken God voortdurend tot toorn en maken dat "Zijn grimmigheid in Zijn neus zal opkomen", Ezechiël 38:18. Vanwaar komt het, dat God hen niet dadelijk arresteert en hen veroordeelt? Niet omdat God het niet kan, want Hij is bekleed met almacht; maar het komt omdat Hij genadig is. Genade brengt uitstel teweeg voor de zondaar en houdt het rechtsgeding nog tegen. God wil door Zijn goedheid zondaren tot bekering leiden.

12. Het is vreselijk als genade tegen iemand getuigt. Het was vreselijk voor Haman toen de koningin hem zelf beschuldigde, Esther 7:6. Zo zal het ook zijn als de "koningin der genade" tegen iemand zal opstaan en hem beschuldigt. Het is louter genade als een zondaar behouden wordt. Hoe vreselijk is het dan als genade onze vijand geworden is. Als genade onze aanklager is, wie zal dan onze advocaat zijn? De zondaar zal nooit de hel ontgaan als genade de aanklacht indient.

Ik zou u nog verscheidene soorten genade kunnen tonen, zoals voorkomende genade, bewarende genade, onderhoudende genade, blijvende genade, aanvaardende genade, helende genade, verlevendigende genade, ondersteunende genade, vergevende genade, kastijdende genade, vertroostende genade, bevrijdende genade, kronende genade, enz. Maar ik zal verder handelen over

II. De eigenschappen en kenmerken van Gods genade.

(1) Gods genade valt vrij. Als men verdienste aandraagt, verderft men de genade. Genade kan door niets verdiend worden, omdat wij vertreden liggen in ons bloed; ook kan genade niet afgedwongen worden. Wij kunnen God wel dwingen ons te straffen, maar niet om ons lief te hebben. "Ik zal hen vrijwilliglijk liefhebben", Hoséa 14:5. Elke schakel in de keten der zaligheid is aangebracht en ingevoegd op vrije genade.

- De verkiezing is vrij. "Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, naar het welbehagen van Zijn wil", Efeze 1:4, 5.
- De rechtvaardiging is vrij. "En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade", Romeinen 3:24.
- De zaligheid is vrij. "Hij heeft ons zalig gemaakt, naar Zijn barmhartigheid", Titus 3:5.

Zeg dan ook niet, dat u onwaardig zijt, want genade is vrij. Als God genade zou bewijzen aan degenen die het waardig zijn, zou Hij het aan niemand kunnen bewijzen.

(2) Gods genade is overvloeiende genade; zij is oneindig. "Van grote goedertierenheid", Psalm 86:5. "Rijk in barmhartigheid", Efeze 2:4. "Naar de grootheid Uwer barmhartigheden", Psalm 51:3. De fiool van toorn drupt, maar de fontein van genade vloeit. De zon is niet zo vol licht als God vol van genade is. God heeft genade voor de morgen. "Zijn barmhartigheden zijn elke morgen nieuw", Klaagliederen 3:23. Hij heeft genade voor de nacht. "Des nachts zal Zijn lied bij mij zijn", Psalm 42:9. God heeft genade voor het leven onder de hemel, zoals wij die hier mogen genieten, en genade voor in de hemel, waarop wij hopen.

(3) Gods genade duurt eeuwig. "De goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid", Psalm 103:17. In één psalm, Psalm 136 wordt zesentwintig maal herhaald: "Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid." De zielen van de gezaligden zullen zich voor eeuwig baden in deze zoete, lieflijke oceaan van Gods genade. De toorn Gods tegen Zijn kinderen duurt maar een ogenblik, maar Zijn goedertierenheid duurt eeuwig, Psalm 103:9. Zolang Hij God is, zal Hij Zijn genade bewijzen. Is Zijn genade overvloeiende, ze is ook altoos vloeiende!

Eerste gebruik.

In het gebed behoren wij op te zien tot God, niet in Zijn kled als Rechter, maar versierd met de regenboog, vol van genade en goedertierenheid. Ons gebed dient vleugelen te hebben. Toen Jezus Christus ten hemel voer, was hetgeen Hem naar de hemel met blijdschap deed opvaren: "Ik ga heen tot Mijn Vader". Hetgeen ons hart in het gebed met blijdschap zou moeten doen opstijgen is: wij gaan tot de Vader der barmhartigheid, Die op de troon van Zijn genade zit. Ga met vertrouwen tot deze genade, zoals iemand naar de haard gaat, die niet twijfelt door te zeggen: misschien zal ik erdoor verwarmd worden, misschien niet.

Tweede gebruik.

Geloof in deze genade: "Ik vertrouw op Gods goedertierenheid, eeuwiglijk en altoos", Psalm 52:10. Gods genade is een geopende fontein. Laat daarin de emmer des geloofs neer en u kunt drinken uit deze fontein van zaligheid. Wat is er nu groter bemoediging om te geloven dan Gods genade? God acht het Zijn eer pardonbrieven uit te delen. Hij heeft niets liever dan dat zondaren de gouden scepter van Zijn genade aanraken en leven. Deze bereidheid om genade te bewijzen blijkt op twee manieren:

1. Door zondaren te bidden tot Hem te komen en Zijn genade aan te nemen. "Die wil, neme het water des levens om niet", Openbaring 22:17. De genade lokt zondaren tot zich, zij buigt zich zelfs tot hen neer. Het zou voor een vorst toch vreemd zijn als hij een veroordeeld mens moest smeken het pardon te aanvaarden? God zegt: "Arme zondaar, sta Mij toe u lief te hebben, wees gewillig dat Ik u zalig make."
2. Door Zijn blijdschap te tonen, als zondaren Zijn genade aannemen. Wordt God er meerder van of wij Zijn genade aannemen of niet? Is er voor de fontein voordeel in als anderen eruit drinken? Toch is Gods goedheid zodanig, dat Hij Zich verheugt in de zaligheid van zondaren. Hij is verblijd als men Zijn genade aanvaardt. Toen de verloren zoon thuiskwam, was de vader verblijd en hij maakte een feest om Zijn vreugde uit te drukken. Zo is God ook verheugd als er een zondaar komt om Zijn genade te aanvaarden. Wat ligt hier een bemoediging om in God te geloven! Hij is een God van vergevingen, Nehemia 9:17. "Hij heeft lust aan goedertierenheid", Micha 7:18. Niets schaadt ons meer dan ongelof. Ongelof stremt de stroom van Gods genade. Het sluit Gods ingewanden toe, het stopt de opening van Christus' wonden toe, zodat er geen genezende kracht uitkomt. "Hij heeft aldaar niet vele krachten gedaan vanwege hun ongelof", Matthéüs 13:58.

Waarom gelooft u Gods genade niet? Benemen uw zonden u de vrijmoedigheid? Gods genade kan grote zonden vergeven, ja zelfs, omdat ze groot zijn, Psalm 25:11. De zee bedekt zowel de rotsen als het zand. Sommigen die de hand hadden in het kruisigen van Christus, hebben zelfs genade gevonden. Zo hoog de hemel is boven de aarde, zo groot is Gods genade over onze zonde; Jesaja 55:9. Wat anders zal ons aanmoedigen om te geloven dan Gods genade?

Derde gebruik.

Pas op dat u de genade van God niet misbruikt! Zuig geen vergif uit de zoete bloem van Gods genade. Denk niet, dat u kunt doorgaan in de zonde, omdat God toch genadig is; dat is van de

genade uw vijand maken. Niemand mocht de ark aanraken behalve de priesters, die door hun ambt heiliger waren. Zo mag niemand de ark van Gods genade aanraken dan hij die beslist heilig wil zijn. Te zondigen "omdat de genade te meerder worde" is de logica van de duivel. Wie zondigt omdat er genade is, is net als iemand die zijn hoofd verwondt, omdat hij een pleister heeft. Wie zondigt omdat God genadig is, zal zonder genade geoordeeld worden. Misbruikte genade verandert in toorn. "Als hij zichzelf zegene in zijn hart, zeggende: ik zal vrede hebben, wanneer ik schoon naar mijns harten goeddunken zal wandelen, om den dronkene te doen tot de dorstige. De HEERE zal hem niet willen vergeven; maar alsdan zal des HEEREN toorn en ijver roken over dezelve man", Deuteronomium 29:19, 20.

Niets is zoeter dan genade als het ten nutte wordt gebruikt; niets werkt meer toorn als het wordt misbruikt; zoals niets kouder is dan lood als men het uit de mijn haalt en niets is zo kokend heet als men het verhit. Niets is zo stomp als ijzer, maar als men het slijpt is er toch niets zo scherp. "De goedertierenheid des HEEREN is over degenen, die Hem vrezen", Psalm 103:17. Genade is niet voor degenen die maar zondigen en niet vrezen, maar voor degenen die vrezen en niet willen zondigen. Gods genade is heilig, waar zij vergeving schenkt is zij ook genezend.

Vraag. *Wat is nodig voor ons zodat wij behoefte krijgen aan Gods genade?*

1. Leer uw nood te gevoelen. Bedenk hoezeer u vergevende, reddende genade nodig hebt! Beschouw uzelf als wees. "Immers zal een wees bij U ontfermd worden", Hoséa 14:4. God schenkt de gave van Zijn genade alleen aan diegenen die arm zijn. U moet ontdaan worden van alle besef van eigen waardigheid. God giet de gouden olie der genade in lege vaten!
2. Wend u tot God om genade. "Wees mij genadig, o God!", Psalm 51:3. Zend me niet heen met algemene genade die verworpenen ook kunnen hebben; geef mij niet slechts eikels maar parels. Geef mij niet slechts genade om voedsel en deksel te hebben, maar genade om mij te zaligen. Geef mij het beste van uw genade, HEERE! Laat mij genade en goedertierenheid smaken. "Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden", Psalm 103:4. Geef mij die genade waarvan Uw verkiezende liefde in mijn ziel getuigt.
O, bid toch om genade. God bezit een schat van genade, het gebed is de sleutel om die schatkist te openen, maar bedenk wel dat u in het gebed Christus in uw armen meeneemt, want alle genade komt tot ons door Christus. "Toen nam Samuël een melklam", 1 Samuël 7:9. Neem het Lam Christus in uw armen, ga in Zijn Naam, draag Zijn verdiensten voor en zeg: O, HEERE, hier is Christus' bloed, de prijs voor mijn vergeving. HEERE, schenk mij genade omdat Christus die gekocht heeft. God zal ons afwijzen als wij in onze eigen naam om genade vragen, maar Hij zal ons niet afwijzen als wij in Christus' Naam komen. Pleit op de voldoening van Christus en dat is een grond waarop God het niet kan weigeren.

Vierde gebruik.

Degenen die genade gevonden hebben spoor ik aan tot drie dingen.

1. Vertoef op Gerizim, de berg van lof en prijs. Zij hebben immers niet alleen gehoord dat de Koning des hemels genadig is, maar zij hebben het zo ervaren; de honingraat van Gods genade heeft op hen gedrupt. Als zij in gemis verkeerden heeft de genade daarin voorzien; als zij nabij de dood waren, heeft de genade hen van het ziekbed opgericht; als zij onder schuld bedolven waren, heeft de genade hun vergeving geschonken. "Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam, Psalm 103:1. O, wat moesten de vaten der barmhartigheid overlopen van lof!

"Die tevoren een godslasteraar was en een vervolger en een verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied", 1 Timótheüs 1:13. Als door een wonder is mij genade bewezen. Zoals de zee de dijken breekt en het land overstroomt, zo heeft de genade Gods de dammen der zonde bij mij verbroken en is de genade zeer zoet in mijn ziel gevloeid. Gij die wondertekenen

van Gods genade zijt geweest, gij behoort bazuinen van Zijn lof te zijn. Gij die gesmaakt hebt dat de Heere genadig is, vertel toch anderen welke ondervindingen gij gehad hebt van Gods genade, opdat u hun moogt aansporen Hem ook te zoeken om genade te verkrijgen.

"Ik zal vertellen wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft", Psalm 66:16. Als ik mijn hart zo dodig gevoelde, kwam Gods Geest met kracht in mij en het geblaas van die wind veroorzaakte dat de verwelkte bloemen der genade weer verlevendigd werden. O, vertel anderen van Gods goedheid, opdat u hen ook moge aanzetten Hem te loven en dat u Gods lof moge doen voortleven, als gij gestorven zijt.

2. Heb God lief. Genade behoort de liefde op te wekken. "Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte", Psalm 18:2. Het Hebreeuwse woord liefde betekent *"de liefde der ingewanden (=inwendige edele delen)."* Gods rechtvaardigheid kan ons Hem doen vrezen, Zijn genade doet ons Hem liefhebben. Als genade niet de liefde voortbrengt, wat dan wel? Wij dienen God lief te hebben omdat Hij ons voedsel geeft, maar veel meer omdat Hij ons genade geeft. Wij moesten Hem liefhebben, om Zijn sparende genade, maar nog meer om Zijn reddende genade. Een hart dat door Gods genade niet smelt van liefde, is zeker zo hard als marmer. *"Ik zou mijn eigen ziel haten, als ik er geen liefde tot God in vond"*, zei Augustinus.

3. Wees een navolger van God in het betonen van barmhartigheid. Is God de Vader der barmhartigheid, toon dat u Zijn kinderen zijt door daarin op Hem te gelijken. Ambrosius zei: "De hoofdsom van de godsdienst is: wees overvloedig in werken der barmhartigheid; wees anderen naar lichaam en ziel behulpzaam. Strooi uw gouden zaad uit; laat de lamp van uw belijdenis gevuld zijn met de olie van liefdadigheid. Zijt mild in het geven en vergeven. Wees barmhartig, gelijk uw Vader in de hemel barmhartig is."